

1949
24

2177

AUSTRALIJOŠ LIETUVIS

Pirmasis Lietuviu Laikrastis Australijoje
Iseina kas dvi savaites

The Australian Lithuanian

The First Lithuanian Periodical in Australia
Published fortnightly

Registered at the G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Š I A M E N U M E R Y J E

Psl.

1. Arkadijus Auga - DR. VINCO KUDIRKOS IDĖJOS ŠIANDIEN . . .	1
2. Juozas Mikštas - TENAI YRA... (eil.)	5
3. Br. Zumeris - NIETSCHE'S ATEIZMAS - NIHILIZMAS IR JO GYVE- NIMO FILOSOFIJA	6
4. Juozas Almis Jūrakis - JAUNYSTĖ (eil.)	9
5. A. Krausas - LIETUVIŲ SKAUTYBĖS UŽUOMAZGOS RUSIJOJE . .	10
6. ESTŲ TAUTA ŽUSIANTI 1952 METAIS	12
7. Beatričė - SLĖNIS (eil.)	13
8. Gervazas Maukelė - PER BRANGŲS ŽIEDAS	14
9. ENGLISH SECTION	15
10. Ž I N I O S	22
11. SKELBIMAI, PRANEŠIMAI, INFORMACIJOS	28

AUSTRALIJOS LIETUVIS redaguojamas Redakcinės Kolegijos. Ats. redaktorius Jurgis Glušauskas. Leidejas - AUSTRALIJOS LIETUVIUI LEISTI BENDROVĖ * Raštus Redakcija taiso ir trumpina savo nuožiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus. Pasirašyti straipsniai nebūtinai atitinka Redakcijos nuomonę. * PRENUMERATA: metams 28 šil. pusei metų 14 šil., 3 mėnesiams 8 šil., atskiras numeris 1/4. * SKELBIMAI: prekybiniai - 1 šil. skilties eilutė; neprekybiniai - 2 pensai už žodį. Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

A d r e s a s :

AUSTRALIJOS LIETUVIS, 2 Weroona Ave., Ascot Park, ADELAIDE, S. A.

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN, The first Lithuanian Periodical in Australia published every fortnight by AUSTRALIJOS LIETUVIS PUBLISHING Co., authorised Jurgis Glusauskas. Address: AUSTRALIJOS LIETUVIS, 2 Weroona Ave., Ascot Park, Adelaide, S.A.

AUSTRALIJOS

L I E T U V I S

Pirmasis Lietuvių Laikraštis Australijoje
Išseina kas dvi savaites

II metai • Adelaide, 1949 m. November/Lapkričio 21 d. • Nr.24(32)

Dr. Vinco Kudirkos idejos žiandien
Rašo ARKADIJUS AUGA

"Iš praeities tavo sūnūs
Te stiprybę semia."

V. Kudirka

Ir dabar, būdami ištrėmime, kai giedame Tautos Himną, mes giliai pajaučiame, kaip stipriai savo širdimis esame su šita mūsų tautos giesme suaugę. Mes jaučiamės tada nebesą vieni, beviltiško likimo trankomi, vargingi tremtiniai, pakeleiviai be savo namų, židinių ir tėvynės. Mes jaučiamės dvąsioje stiprūs esą, pajuntame, kad mūsų daug, kad mes turime tėvynę, pasaulio užmirštą pavergtą ir žudomą, bet gyvą mūsų širdyse ir jaučiame krūtinėse kylantį entuziazmą ir norą kovoti dėl jos, nors tuo pačiu giedojimo akimirksniu ir nepagalvojame, kokiomis formomis mūsų kova turėtų reikštis. Ta giesmė nukelia mus į praeitį, ir mes prieš akis regime vėl savo tėvynės laukus, mintimis perbėgame šviesų Nepriklausomybės laikų gyvenimą ir nukeliaujame į dar tolimesnę praeitį, kada Lietuvą valdė garsūs kunigaikščiai, kada Lietuvos valstybė buvo tvirta ir didelė. Staigaus ir nesuprantamo džiaugsmo ir graudesio banga staiga užlieja mūsų širdis, tarsi užburto Tautos galių ir gyvybės jėgos įteka į mūsų gyslas. "Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia" žodžiai nuostabiai išsipildo kiekviename iš mūsų kiekvieną kartą giedant Tautos Giesmę.

Tuo metu mes dažniausiai nepagalvojame apie tuos tamsius laikus mūsų tautos istorijoje, kada lietuvius rusiškos vergijos ir lenkiškos baudžiosios priespaudų prilenktas jau nebegalvojo apie valstybinį savarankiškumą, kada reikėjo kovoti už spausdintą lietuvišką žodį, kada pačiam lietuviui jau reikėjo skiepyti lietuviškumo dvasią ir laisvės mintį. Mes nebeprisimename tų šviesių asmenybių, kurios sunkiose ano meto sąlygose stėjo gaivinti lietuvių tautą, budinti lietuvių tautinę sąmonę ir kovoti su svetimąja priespauda. Giedant Tautos Himną mums nebeateina į galvą, kad toks didelis paruošiamojo laikotarpio kovotojas buvo ir paties giedamojo Himno žodžių autorius daktaras Vincas Kudirka, ku-

=====
 rio penkiasdešimtašias mirties metines minime šių metų lapkričio mėn. 16 dieną.

Nors Dr. V. Kudirka mirė prieš penkiasdešimt metų, tačiau jis nepriklauso praeičiai. Mums tenka dabar išgyventi panašus mūsų tautos priešpaudos laikotarpis, koks buvo ir V. Kudirkos laikais. Dėl to Dr. V. Kudirkos kovos dvasia, rasdama atgarsio mūsų širdyse ir šiandien yra prasminga, o jo paskelbtos idėjos yra lygiai aktualios ir mūsų gyvenamajam momentui.

Dėl to ir yra pravartu peržvelgti Dr. V. Kudirkos gyvenimą, nes jis gali būti mums gaire ir kelrodžiu mūsų kovoje už lietuvių tautos laisvę.

Vincas Kudirka gimė 1858 m. gruodžio mėn. 31 d. Paežerių kaime Veiverių valsč., Vilkavičchio apskr. Mokinosi Marijampolės gimnazijoje ir tėvo verčiamas iš šeštos klasės išstojo į Seinų kunigų seminariją. Po dviejų metų iš seminarijos išstojo ir grįžo atgal į Marijampolę gimnazijos baigti. 1881 m. V. Kudirka pradėjo studijuoti Varšuvos universitete mediciną. Pasišalindamas iš seminarijos Kudirka užsitraukė tėvo nemalonę ir jokios paramos mokslui eiti iš jo nebegaudavo. Sunkūs buvo Vincui Kudirkai studijų metai, nes reikėjo užsidirbti lėšų pragyvenimui ir mokslui. Vertėsi duodamas privačiai pamokas ir perrašinėdamas už atlyginimą įvairius rankraščius. 1885 m., perrašinėdamas užsakytą kopijavimui paruošti Marx'o Kapitalą, buvo policijos suimtas. Varšuvos citadelėje iškalėjo du mėnesius ir buvo pašalintas iš universiteto. Visi jo prašymai valdžios įstaigoms, kad leistų studijas universitete tęsti, buvo atmesti. Ir tik po dviejų metų, kai Varšuvoje apsilankiusiam carui pats V. Kudirka, apsikriai prasiveržęs pro policijos eiles, imetė į jo karietą savo prašymą leisti grįžti į universitetą - prašymas buvo patenkintas.

Vincas Kudirka iš prigimties nebuvo fiziniai stiprus. Iš anksti mirusios motinos buvo paveldėjęs palinkimą į džiova. Sunkūs studijų metai, kėlėjimas, rūpesčiai dėl ateities pašalinus iš universiteto palaužė jo sveikatą ir jis tuo laiku suserga džiova. Nežiūrint to, 1890 metais V. Kudirka baigia universitetą ir kaip gydytojas apsigyveno Lietuvoje - Šakiuose.

Būdamas kunigų seminarijoje ir pirmaisiais studijų Varšuvos universitete metais Kudirka buvo pasidavęs lenkų kultūros įtakai, laikė save lenku ir Lietuvos reikalais visai nesidomėjo. 1883 m. Dr. J. Basanavičiaus išleistos "Aušros" - pirmojo lietuviško laikraščio paveiktas Kudirka tautiniai atsivertė ir nuo to laiko visas savo jėgas paskyrė lietuvių tautinės sąmonės budinimui. 1889 metais V. Kudirka su kitais bendraminčiais įsteigė laikraštį VARPA kurios tikslas buvo platinti švietimą; kelti tautiškumo supratimą, išaiškinant, kad lietuvių tauta yra skirtinga nuo kitų tautų; su pažindinti su Lietuvos istorija; kelti žemės ūkio būklę, skatinti amatus, prekybą; raginti žmones nebėgti iš savo krašto ir tuo būdu sulaukyti emigraciją į kitus kraštus. Taip šalia grynai idealistinio tautinės sąmonės budinimo darbo laikraštis turėjo ir praktišką tikslą - kelti krašto ekonominę gerovę, mokyti valstiečius

geriau išdirbti žemę, daugiau gauti iš jos pelno, kad lietuviai ūkininkas finansiniai stiprėtų ir nesiduotų nustelbiamas ateivių svetimtaučių. Išlaikyti žemę lietuvių rankose buvo vienas iš VARP-PO šūkių. Jis skatino ūkininkus lietuvius supirkinėti žemę iš svetimtaučių ne tik pačioje Lietuvoje, bet ir arčiau jos etnografinių sienų.

VARPAS griežtai kovojo prieš rusų vedamą krašte politiką ir be baimės visur kėlė viešumon valdžios daromas neteisybes.

VARPAS nebuvo draugiškai nusiteikęs prieš lenkus ir žydus, nes lenkai susipratusius lietuvius niekino, neigė lietuviams apsisprendimo teisę, o žydai, užėmę pelningus verslus Lietuvoje, čiulpė lietuvių ir jų išnaudojo.

VARPAS apėmė visas politines kovas ir ekonominės gerovės sritis ir norėjo tarnauti visai Lietuvai.

VARPĄ Dr. V. Kudirka redagavo 10 metų - iki pat savo mirties. Tie metai buvo vaisingiausi jo kultūrinio ir tautinio darbo bare. Didesnę laikraščio dalį V. Kudirka prirašydavo pats. Jis rašė ir lyriką ir satyras ir publicistinius straipsnius. Be publicistinio darbo Dr. V. Kudirka dar rado laiko praturtinti tuometinę lietuvių literatūrą stambių veikalų vertimais iš svetimų kalbų. Iš lenkų kalbos Kudirka išvertė Mickevičiaus, Slovacko, Radzevičiūtės ir nemažai kitų autorių veikalų, kurie turėjo ryšio su lietuvių tautos istorija. Be to dar išvertė Schiller'io dramas "Vilius Tell'is" ir "Orleano Mergelė" ir Byron'o "Kainas" - kūrinis, kuriuose keliamos laisvės ir kovos už laisvę idėjos arba nerami, maištaujanti, laisvės siekianti individo dvasia.

Savo eilėraščiuose V. Kudirka šaukia prie idealų, ragina atbusti iš tautinio miego, ištvirti kovoje; satyrose pliekė rusų valdininkų gyvenimą ir kėlė jų daromas lietuviams skriaudas. Jo satyrų: "Viršininkai", "Lietuvos tilto atsiminimai", "Cenzūros klausimas", "Vilkai" veikėjai rusų valdininkai, žandarai buvo paimti iš gyvenimo. Kiekvienas galejo juos atpažinti aprašytus. Jų ydos: kvailumas, kyšių ėmimas, vogimas, sauvahavimas iškeltos viešumon turėjo sukelti lietuviuose pasibjaurėjimo ir pasipriešinimo jausmus.

VARPE įvedęs "Tėvynės varpų" skyrių, kurį pats prirašydavo, Dr. V. Kudirka judino visus svarbiuosius ano meto Lietuvos gyvenimo reikalus. Lietuviams tada labiausiai buvo reikalinga vienybė, nes be vienybės negalima kovoti. Neabejodamas šviesiu mūsų tautos rytojumi Dr. V. Kudirka iš kiekvieno atskiro lietuvių reikalavo, kad "nepritruktų dviejų pamatinių dalykų: tvirtumo būdo ir vienybės viešame darbe".

"Kas bus, jeigu nelaimė užklups mus greičiau, nei spėsime susivienyti ir suprasti, kad reikalas tėvynės dėl visų yra vienas, kad jis yra aukštesnis už atskirų partijų egoizmą, kad prieš tą tėvynės reikalą priešingiausios partijos turi stoti su alyvos šakele ir užmiršti asmeninius nesutikimus."

Vienybė yra labai reikalinga ir mums šiandien, nes ir mes turi-

me kovoti prieš tas pačias tautos gyvenimo negeroves. Didžiausia mūsų tautos nelaimė dabar, kaip ir tuomet, yra rusų okupacija mūsų tėvynės žemėje ir rusų pastangos ne tik surusinti mūsų tautą, bet ir ją visai išnaikinti. Nutautimo pavojus, mišrios šeimos yra ir dabar taip pat stambios povandeninės uolos, kurios tyko pramušti mūsų tremties gyvenimo laivą, kad jis niekada nebegalėtų nuplaukti į tėviškes uostas. Prieš tas negeroves kovojo ir Dr. V. Kudirka. Jis tvirtino, kad niekas negali mūsų nutautinti, jei mes patys to nenorėsime, jei nepamiršime savo kalbos, jei nesigėdysime lietuvio vardo, jei lietuvė motina savo vaikams iškiepys tautinės sąmonės jausmą. Taip Dr. V. Kudirka maždaug prieš 60 metų parašė taisyklę, kaip lietuvis turi elgtis, gyvendamas svetimame krašte, išskėlė dėsnius, kuriais paremtas dabartinis Pasaulinės Lietuvių Bendruomenės Statutas.

Norėdami išsilaikyti, mes turime būti tvirto būdo, vieningi ir solidarūs, vienas kitą remti ir padėti.

"Kiekvienas iš mūsų turi žinoti, kur lietuvis verkia, o kur džiaugiasi; kur vargsta, o kur turtuose; kur apleistas ir nukriaustas, o kur liuosas ir laimingas, idant matytume, ką ir broliui reikia gelbėti, o nuo katro prašyti pagalbos. Turime žinoti jausmus, mintis ir darbus visų lietuvių, idant aišku būtų, kuo galima remtis norint apginti savo tėvynę ir suteikti jai laimę".

Turime nepasiduoti apsnūdimui, gero gyvenimo užliūliavimams, bet būti veiklūs ir kovoją lietuviai, kad mums netiktų V. Kudirkos priekaištas, jog "tūli karšti lietuviai atšalo lyg žalbarščiai, o vienas ir kits iš jų sukrovė idealus į pilvą ir supratime gyvenimo susilygino su žirgais šerūnais."

"Dirbkime, dirbkime ir dirbkime, nes kiekvienas mūsų stabtelėjimas tai priešo laimėjimas" - kartėjo Dr. V. Kudirka ir pats tuos savo žodžius gyvu pavyzdžiu vykdė. Ligos parblokštas ir prirakintas prie lovos jis nemetė iš rankos vienintelio savo ginklo - plunksnos. Žandary šnipinėjamas, krečiamas ir po tardymus tampomas, nenusiminė, nepalūžo, dirbo ir rašė iki pat savo mirties.

Jei mes seksime Dr. V. Kudirkos pėdomis, dirbdami ir vykdydami jo skelbtas idėjas, galime būti tikri, jog vieną kartą tikrove pavirtęs V. Kudirkos pranašavimas, kad "ateis laikai, tiesos žodis karalius nuo sostų nuvers, jų karūnas sumins po kojų. Lietuva žydės. Nebus taip, kaip dabar," išsipildys ir antrą kartą.

Dr. V. Kudirka mirė 1899 metais lapkričio mėn. 16 dieną Šakių Naumiestyje, kuris vėliau buvo pavadintas Kudirkos Naumiesčio vardu. Ant jo kapo buvo pastatytas akmens paminklas, vaizduojąs nulažtą ažuolą ir paminkle įrašyti Himno žodžiai:

Tegu saulė Lietuvos
Tamsumus prašalina
Ir šviesa ir tiesa
Mūs žingsnius telydi.

Okupantams rusams nepatiko šitie žodžiai. Jie norėjo, kad Lietuvoje viešpatautų tamsa, jie tikejosi užtemdyti kylančią Lietuvos saulę. Ir naktį, slaptomis, jie išdaužė antkapyje įrašytus žodžius.

=====
Taip, jie galėjo iškalti tuos žodžius iš granito akmens, bet ne iš lietuvių širdžių, nes jie žmonių lūpose ir širdyse jau buvo gyvi. Lietuvos saulė nesulaikomai kilo. Himno žodžiai skambejo slaptuose lietuvių susirinkimuose, galingai aidėjo Nepriklausomybės laikais ir tebeaidi dar visuose pasaulio kampuose, visuose kontinentuose, kur tik tremties klajonių išblaškyti lietuviai yra atsidūrę, pridudami jiems jėgų, budindami ir skatindami:

Tegu meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse
Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi.

=====
Juozas Mikštas

T E N A I Y R A ...

=====
Tenai yra akmuo apsamanojęs, didelis.
Jo šoną nuolat graužia neramus upokšnis.
Šviesių sapnų takais dažnai pas jį nuklydęs,
Girdžiu, kaip kalne rimos pušys švokščia.

Tenai yra pakriaušė, vasarą balta ramunėmis.
Joje tik du beržai laisvai išsikeroję.
Žemiau - takutis drėgnas paslaptingoje paliūnėj,
Tiek kartų mintas mano basų kojų.

Tenai yra idubusių stogu, aprūkusi
Pirtelė, mano tėvo rankomis statyta.
Birželio vakare ją gaubia pievų baltas rūkas,
O kaimo pakrašty išnyra ji sauletą rytą.

Tenai yra prie samantotos namo sienos prisiglau-

(dusi
Viena seniausioji iš sodų obelis kuprota,
Kur vis dar renkasi saulėleidžių šešėliai grau-
(dūs,
Kur buvo daug ir nuostabiai gražiai svajota.

Tenai yra... Deja, tiktai prisiminimuose
Matau tą tolimąjį tėtiškės peisažą,
Tą priešų pagrobtą man bočių palikimą,
Tą kūdikystės metų nepasiekiamą mirażą.

Yallourn, 1949.VII.20 d.

Nietzschės ateizmas - nihilizmas ir jo gyvenimo filosofija

Rašo Br. Zumeris

A T E I Z M A S

Nietzsche priklauso vienam iš didžiųjų mūsų laikų įvykių. Nietzsche yra mūsų laikų pilnumoje. Jis joje gyvena, kaip ano didžiojo įvykio išreiškėjas mūsų tikroveje. Nietzschės filosofijoje glūdi žmonijos istorijoje nebuvęs įvykis, nes Nietzschės filosofija nėra praeities filosofija. Ji yra dabarties - mūsų laikų filosofija. Mūsų gyvenimas artimai santykiauja su Nietzsche.. Galime jį vienaip ar kitaip suprasti; priimti ar atmesti, tačiau abiem atvejais būsimė su juo, nes Nietzsche gyvena mūsų dabartyje. Dabartis - Nietzschės filosofija, kuri klesti ne romantikoje, bet gyvenamoje realybėje. Iš šios gyvenančios realybės - mūsų realybės - gimė Nietzsche. Mūsų dienos yra Nietzschės išgyventos praejusiame šimtmetyje. Jis pergyveno mūsų tikrovę su jos teigiamais ir neigiamais nianšais bei daugeliu charakteringų bruožų. Todėl pagrįdė ir randame konsekvenciją, kad Nietzsche veikia mūsų dabartį ne atskirais aspektais, bet kaip dabartinės mūsų dvasinės padėties ir buvimo pavidalas.

Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad Nietzsche neatitinka mūsų tikrovę savo brutalumu, nemorališkumu, ontišku amžino grįžimo klausimu, didele neapykantą viskam, ką mes laikome kilnu, gražu, šventa ar pagaliau pikta. Čia kyla juo pasipiktinimas, kaip griovėju, tiesiog viso mūsų buvimo atmetėju, tačiau kartu randame, kad šiandieninėje mūsų dvasinėje būsenoje yra daug artimo ir bendro su Nietzsche. Netikrumas, vertybių nuvertinimas, netikejimas ir t.t. - išpūdis, kuris ateina skaitant Nietzsche, ne vien tik kaip toki, bet kad iš Nietzschės gautas išpūdis atitinka kažkur mummyse esančiam panašaus išpūdžio sąskambiui. Mummyse jau esąs išpūdis komunikuojasi su Nietzsche. Nietzschės radikalus "Ne" - to neramaus buvimo liepsnos dega mummyse. Mes esame su juo nūdieninio likimo kaltininkai - amžiais puošto rūmo padegejai; bendrininkai su daužytų vertybių tyruose. Todėl Nietzschės negalime atmesti, nes su juo, kažkur mummyse, esame dalininkai. Su jo didžiuoju viskam atsakančiu "Ne", randame bendrą - "Taip" - mūsų pačių mąstą, kuriame patys save suprantame.

Nietzschės nihilizme randasi didžioji theos negacija - ateizmas. Ši ateizmo negacija būtų beprasmė, jeigu ji nebūtų esmingai susijusi su mūsų "Aš". Niekur kitur, bet tik mūsų "Aš" yra galimas Nietzschės ateizmas.

Nietzschės tezė - nieko nėra dieviško. Čia priėjome didįjį žmonijos istorijoje nebuvusį įvykį - Dievas yra miręs. Tai yra vyriausioji Nietzschės ateizmo tezė. Dievo mirties ženklų paženklinatas Vakarų žmogaus gyvenimas, kuris tęsiasi ateizmo horizontais

ligi nebylės nihilizmo bedugnės. Nietschės ateizmas nėra papras-
tas šaltas Dievo mirties konstatavimas. Tokiu atveju jis būtų be-
reikšmis. Dievo mirties negali paskelbti kas nors iš šalies. Kaip
aukščiau minėjome, Dievą užmušti tegali pats žmogus. Čia ir yra
Nietschės ateizmo gilumas ir reikšmingumas. Šis ateizmas nėra pats
sau ateizmas, bet istorinio išsivystymo ir plėtojimosi pasekmė.

Kas užmušė Dievą? Kas šitą žygį išdrįso atlikti? Nietsche sa-
ko, kad pašėlęs žmogus paskelbė Dievo mirtį, kaip laiko reiškinį,
ne visai pribrendusį, bet visiems matomą ir artimą. Laiko realybe-
je kiekvienas mato pašėlusiai bręstančias šio dekreto pasekmes. Dva-
sios mirtis yra vienas realybės reiškinys istorijoje. Mirtis reiškia
gyvenusio mirimą, kada tai buvusio tarp mūsų. Mirtis laike
reiškiasi ne gyvenančiu veiksmu, bet mirtimi. Mirtis yra gyvenan-
čio priešingybė. Čia Nietsche neina į protavimo galimybes bei iš-
davas, spręsdamas ateizmo klausimą. Jis pasitenkina gvildendamas
Dievo situaciją laike, istorijoje ir dabartyje.

Kodėl Dievas mirė? Dievas mirė todėl, kad laiko sąmonė Dievui
mirė. Dievo mirtis yra istorinė išdava. Gyvasis Dievas mirė sąmo-
nėje. Nietsche sako, kad Dievą mes patys užmušėme - realųjį Dievą
istorinėje realybėje. Mes jaučiame Dievą mumyse - tą paslaptinę
Pradžią. Su gyvuoju Dievu tačiau nieko bendra neturime. Šių dienų
krikščionys - nėra krikščionys. Jie tiki į Dievą, bet gyvena be jo.
Jie viską priima rimtai, išskyrus Dievą. "Ką Kristus nuneigė? Vis-
ką, ką šiandien krikščioniška vadiname," sako Nietsche. Nietschės
Dievo mirties paskelbimas nebūtų joks įvykis, jeigu Dievas nebūtų
miręs konkrečiame žmoguje.

Nietsche nekalba apie šalia laiko gyvenantį Dievą. Nekalba apie
žmogaus pradžią bei jo paslėptą gyvenimą šalia laiko. Jis negalvo-
ja apie tai, kas randasi šalia laiko. Jo mintys skrieja apie dabar-
tinės epochos įvyki - apie tiesą savo laiko ir apie laiko tiesą.
Nietschėškasis pavidalas ribojasi šia konsekvencija. Visos jo
mintys skrieja apie tik ką atsitikusį įvyki - Dievo mirtį. Su šiuo
įvykiu atsidarė nauji nematyti horizontai - begaliniai ir beribiai;
be nieko Nieke. Viskas po Dievo mirties apsireiškia tik viename pa-
vidale - Nieke. Visi apibrėžimai, visos ploto ribos telpa begali-
niame, paslaptinėje, bedugnyje Nieke. Nietsche gyvena jame. Čia
jo vienatvės būstinė - laisvė į visas šalis. Dievas Nietschei bu-
vo žmogiškosios sąmonės suvaržymo riba, kuri neleido toliau eiti.
Nietsche šias ribas atmetė, palikdamas tuščius horizontus, ku-
riuose galime keliauti ten, kur norime. Tiltai užpakalyje sudeginti.
Prieš akis begalinės, tuščios, bedvasės Nieko jūros.

Nietschės atvertoji begalybė yra mūsų pačių viduje. Ką reiškia
valia ir džiaugsmas? Tai nepabaigiamas vidaus troškimas būti. Mūsų
laisvės ir begalinio džiaugsmo ritmas - vidinis troškimas nepabai-
giamai gyventi. Mumyse randasi vidinis - galingu būti. Pats iš sa-
vęs išeinant - būti galingu; patį save iš savęs sukurti; sukurti
mūsų pačių būti, savo paties paveikslą ir sau pačiam vertes. At-
vertajame po Dievo mirties galimybių okeane nėra daugiau trukdymų
man pačiam. Beribių laisvių okeanas. Laisvas pats vienas. Nietsche

atmetė viską, kas yra galingesnis už žmogų, kas daro žmogų netikrą kelyje į patį save. Jis atmetė visa, kas kūną ir žemės gyvenimą daro svyruojančią. Nietzsche pasilieka ant žemės. Žemė - nepa - mainomą žmogaus tėvynė. Kūnas gyvena ant žemės; valia gyventi - kūne. Žemė yra graži, kūnas - puikus. Kūnas yra tas Vienas - pripildytas jėgos ir galios gyventi. Mumyse pačiuose randasi šios jėgos. Iš ten ateina mirusio: Dievo tuščioje erdvėje troškimas gyventi - erdvėje neišsemiamų galimybių. Tačiau šitoje galimybių jūroje žmogus dar nėra tvirtas. Jis nėra jų savininkas, bet svetimas svetimame pasaulyje ieškas atsakymo į didįjį klausimą. Didžiajame teigime neturi sau "Taip" atsakymo. Jis randasi ant nežinomų horizontų slenksčio. Žmogus yra Vienas didis paskutinio "Taip" ieškotojas. Nietzsche nenurodo, kur tas didysis "Taip" yra ar turi būti. Jis tik nurodo aną galimybių okeaną, kuriame randasi "Taip" atsakymas. Jis patvirtina žemės ir kūno prasmę. Žemė yra realybės pagrindas. Dabarties ir dabartinio "Ten" atsakymas yra ant žemės.

Nietzschės filosofija prasideda ir baigiasi su Dionyzos. Nuo "Tragoedie" ligi paskutinio rašto Dionyzas yra beribis - neapripiamuose horizontuose negirdetų galimybių vienybė: pats save teigiantis gyvenimas, pati save teigianti būtis. Pats save vedantis, šokantis Dionyzas yra Nietzschės kelrodis, nuo Dievo užmušimo momento, ligi anų begalinių horizontų slenksčio, prie kurių įėjimo stovi Nietzschės Dionyzos - ateizmo simbolis.

Dionyzas yra tas didybės veiksmas, kuris nereikalingas jokio Dievo, nes ateinančias ir praeinančias jėgas turi savyje, kaip amžinas grįžimas - gimimas. Amžinojo rato abi formos: Dionyzos ir amžinojo grįžimo, yra ta pati ideja. "Grįžimas" yra Nietzschės "Taip" Dionyzos buvimui. Gyvenimas yra nepraeinantis. Jis amžinai keičiasi ir amžinai tas pats. Kaip pavasaris keičia pavasarį tuo pačiu ir amžinai kitu pavasariu, taip ir gyvenimas amžinai praeinantis, amžinai grįžtantis. Amžinas grįžimas į šį gyvenimą, į šią pačią žemę yra gyvenimo buvimo triumfuojantis "Taip". Šis nujautimas yra toks didelis, kad mes nereikalingi jokių kelių, jokio Dievo ar laiko. Užtenka, kad mumyse yra "šiek tiek", o tas "šiek tiek" - "Taip," kuris kaip toks randasi žmoguje. Iš šito teigimo Nietzsche išeidamas rodo nepaprastas gyvenimo galimybes. Dionyzos amžino grįžimo akiavaizdoje Nietzschės laikas tampa amžinas. Nemirtingumas išplaukia iš akimirksnio, kurį neša amžinas grįžimas..

Žmogus savo prigimtyje yra veikianti būtybė. Jis turi veikti kaip nenustatytas ir neatbaigtas. Todėl žmogus trokšta virš savęs į savo pilnumą ir aukščiausią nujautimą - iš dabartinės būsenos varžtų ir apribojimo išeiti į neapribojamumą. Šito tikslo siekdamas jis veržiasi į transcendenciją. Du elementai randasi žmoguje: realus žmogus su kūnu randasi pasaulyje; anas nujautimas - būti neapribotam, begaliniam, nesąryšingam būtybei žemėje, gyvenime, dabartyje. Valia į galią yra didysis nujautimas. Šito nujautimo vedamas žmogus ieško būdų visas ribas peržengti - pats su savimi išeiti virš savo mąsto. Žmogus negali būti ramus, nes jis nėra ramumas; jis nėra tikslas, bet visada einantis pirmyn. Jis negali šalia sa-

=====

ves ramys būti, kaip Dievas; negali šalia savęs ilsetis, kaip gyvulus. Žmogus yra tarpe - perėjimas. Žmogus yra visada dekadencijoje, t.y. galimybėse. Užtai jis nėra patenkintas dabartimi, šiandienine padetimi. Jis niekur nėra "Dabar" ir niekada "Ten". Nelyginant gražus sapnas pasiekia Nietszchę viršžmogio šešėlis. Iš nepatenkintos sielos ateina viršžmogio šešėliai. Viršžmogis vadinasi todėl, kad jis yra Dievo ir Nieko nugaletojas. Išėjimui į viršžmogio viršūnes tėra tik vienas kelias - žmogui būti nugaletoju šioje kovoje.

Kas lieka mummyse, jeigu Dievas yra miręs? Pats sau stovinčio žmogaus tvirtinimas. Žmogus pasilieka Vienas - pats sau. Šitą teigdamas žmogus tačiau savo viduje neužpučia deginančią dievišką ugnį. Kas pasilieka, jeigu žmogus tampa bedievis? "Tavo akys žiūri į mane, o Begalybe!" - sušunka Nietszche.

"Visada žmogus tiki į viršžmogišką, ar tai vadinsime dieviška ar ideališka. Žmogus negali būti, neturedamas virš savęs idealo. Viršžmogiškumas yra dvasinio pasaulio vertė... Jos atidengiamos ir kaip žvaigždės ant dangaus kartu keliauja su žmogaus kultūra ir istorine pažanga. Tai nėra senos vertės, naujos vertės, tai yra tik vertės." (A. Riehl).

(Pabaiga sek.numeryje).

=====

Juozas Almis Jūrakis

J A U N Y S T Ė

Norėtum kartais apkabinti viską
Kada jaunystės jėgos neberimsta,
Ranka pamoti šviesiam saulės diskui,
Laukų žaliųjų žalumoj nugrimsti.

O išsitiesęs ant kilimo ežios,
Esi karalius margam žemės soste -
Tau derliaus dainą pilnos varpos čeža
Ir pasilenkę veidą švelniai glosto.

Pro jas į toli akys nukeliauja,
Kur žydrios erdvės be ribos ir saiko -
Laikai paėmęs žemės žiupsnį saujoj,
O tave žemė savo glėby laiko.

1948.VI.21.

=====

Lietuvių sbautybės užuomazgos Rusijoje

Rašo vyr. sktn. A. Krausas

Žymi mūsų tautiečių dalis pirmojo pasaulinio karo metu atsidūrė Rusijoje. Karo audra išplėšė iš gimtųjų namų ir teko daugeliui gyventi tremtinio gyvenimą mūsų rytinio kaimyno tolimuose krašto plotuose. Mūsų jaunimas lankė savas ir svetimtaučių mokyklas, ėmė burtis į organizacijas, mokslo kuopeles. Naujos patirtys ir išgyvenimai turtino jaunimo gyvenimą.

Amerikos lietuvis Petras Jurgėla-Jurgelevičius su savo tėveliais iš Lietuvos dėl karo veiksmų taip pat atsidūrė tremtyje, Rusijoje. Čia jis susipažįsta su skautiškuoju judėjimu, su lenkų skautais. Lenkų skautų skautavimas padaro į jį didelį išpūdį. Jis stropiai skaito skautiškąją literatūrą svetimom kalbom, įstoja 1915 m. spalio 18 d. į lenkų skautų draugovę ir gaivališkai semiasi žinių ir patirčių iš praktiškojo skautavimo. Bet lenkai patyrę jį lietuviu esant, reikalauja duoti išodį, būti ištikimu Lenkijai. Petras Jurgėla atsisako tokių išodį duoti ir išstojęs iš lenkiškosios draugovės, paduoda pareiskimą į 121-ją rusų skautų draugovę. Šioje draugovėje jis tęsia skautavimą toliau ir jau kiek padirbėjęs lieka draugovės draugininku. 1916 m. Petras Jurgėla išlaiko egzaminus į paskautininkį, o 1917 m. įgyja skautininko laipsnį. Vadovaudamas mišrią ukrainiečių ir rusų draugovę įgijo skautų vadovo patyrimo. Tuo būdu Petras Jurgėla gavęs žinių ir susižavėjęs skautiškuoju sąjūdžiu lenkų draugovėje, užbaigia pasiruošti rusų draugovėje skautų vadovo pareigoms.

Kaip patyręs skautininkas 1917 m. persikelia į lietuvių tremtinių bendruomenės kultūros centrą Voroniežan ir čia įstoja į Lietuvių Martyno Yčo v. Gimnaziją. Tų pačių metų rugsejo mėnesį sušaukia pirmąjį lietuvių skautų susibūrimą. Įstoja 16 moksleivių į skautų eiles: Juozas Kumpis (paskiau Lietuvos karo lakūnas leitenantas), jo sesuo Kumpytė, Vladas Vaitkus (paskiau Lietuvos artilerijos leitenantas, įsteigęs 1 - skiltį Kaune ir Marijampolėje), P. Balzaras (paskiau liet. gūsarų leit.), M. Zubrickas (bene pirmas lietuvis stipruolis, atsidejęs sistemingai kūno kultūrai - sunkumų kilnojimui), P. Karvelis (paskiau buvęs jauniausias generolas, nuėjęs šunkeliais - Maskvai tarnauti), ir kiti.

Tris mėnesius padirbėjęs su savo adjutantu Vaitkum susilaukė neblogų vaisių. Pirmūnai skautai tuomet save vadino vyčiais. Dėl neramumų P. Jurgėla buvo priverstas grįžti pas savo tėvus į Taganrogą, prie Azovo jūros. Voroniežo pirmoji lietuviškoji skautų skaitis, nesant kito tinkamo vadovo, iširo.

1918 m. P. Jurgėla atgaivino pakrikusią rusų-ukrainiečių skautų draugovę ir įsteigė skautų draugovę, abiem vadovavo ir teikė skautininko praktiką. Tų pačių metų vasarą jis įkuria 2-ją lietuvių skautų skiltį Taganroge, kuriai priklausė Antanas Rimydīs (po-

etas), abu jaunesnieji Jurgėlos broliai Kostantas ir Julius ir H. Čelkys. Ši skiltis teikė jam daug džiaugsmo, nes darbas su savaisiais buvo mielesnis. Voroniežo ir Taganrogo lietuviškosios skiltys yra tuo svarbios lietuviškajam skautų judėjimui, kad jos užaugino be lietuvių skautybės ikūrėjo Petro Jurgėlos dar tris skautų vadovus: V. Vaitkų, Kostantą ir Julijų Jurgėlas. Taganrogo skiltis, pagyavusi keturis mėnesius, dėl grįžimo Tėvynėn, iširo. Kadangi abi tremtyje įsisteigusios skiltys neturėjo tęstinumo, mūsų sostinėje Vilniuje 1918 m. lapkričio 1 d. įsisteigusioji skiltis laikoma pirmuoju LSS vienetu ir nuo to laiko skaičiuojama lietuvių skautybės pradžia.

Taganrogo lietuvių bendruomenė, vos 100 asmenų, išaugino lietuvių skautystės kūrėją Petrą Jurgėlą. Čia parapijos klebonu buvo kun. Narkevičius, kuris turėjo didelę biblioteką. Jaunuolis visa širdimi skaitė iš kunigo gaunamas knygas ir žavejosi lenkų ir rusų skautiškuoju veikimu. Klebonas kun. Narkevičius pašventino ir pirmąją skautų vėliavą. Grįžęs Lietuvon kunigavo Sedos altarijoje, čia ir mirė.

Taip pat tremtyje brendo mintis įsteigti "Skautų Paspirties Draugiją". V. Šenbergas skautavo Maskvoje ir Petrapilyje Didžiojo karo metu. Jau būdamas Maskvoje jis buvo pakeltas į skautininko laipsnį ir turėjo didelę praktiką. 1917 metais jis stovyklavo su savo vadovaujama draugove Ukrainoje. Vadinas, pirmąją praktiką vyr. sktn. V. Šenbergas atliko rusų draugovei vadovaudamas. 1918 m. pavasarį vyr. sktn. V. Šenbergas su Dr. Alekna tarėsi dar Petrapilyje įsteigti skautams remti draugiją. Tų pačių metų rugpjūčio mėnesį Dr. Alekno būte, Vilniuje, Uosto g. Nr 6, vyr. sktn. V. Šenbergas surašė tai draugijai įstatų projektą. Taip tremtyje brendusi mintis buvo įgyvendinta Tėvynėje. 1919 m. pavasarį Kaune "Skautų Paspirties Draugijos" įstatatai buvo galutinai suredeguoti ir patvirtinti. Šios pasirašė pritardami visų srovių atstovai: Vileišis, Kairys, Sleževičius, prof. kun. Morkelis, B. Novickienė, Dr. Alekna, vyr. sktn. P. Jurgėla, vyr. sktn. V. Šenbergas.

Voroniežas, Taganrogas, Maskva ir Petrapilis buvo vietovės, kur mūsų skautybė mezgė savo pirmuosius pumpurus. Apie Vilnišką skiltį ir pirmuosius žingsnius Lietuvoje pakalbėsime kitą kartą. Caro Rusija leido skautų judėjimą, šiandien bolševikų valdžia ne tik Rusijoje, bet ir kituose užimtuose kraštuose skautų judėjimą labai persekioja.

=====

Alpsta baltos ievos Nemuno pakrantėj,
dygsta juodi kryžiai prieblandos naktį,
ir sena močiutė, vartuose parimus,
laukia, kad sūnelis tėviškėn sugriš.

K. Brazinskas

AUSTRALIJOS LIETUVIS

1949 m. lapkričio 21 d.

Estų tauta žūrianti 1952 m.

IŠ ANAPUS ATVYKO 2 ESTIJOS PARTIZANAI

(Mūsų Vokietijos koresp.)

"E sti Rada" praneša, kad šiomis dienomis dviem estam partizanam pavyko pereiti geležinę uždangą ir pasiekti laisvąjį pasaulį. Savo pavojingą ir labai nuotykingą kelionę jie pradėjo iš Jervos apskričio Estijoje. Vienas partizanų yra buvęs Estijos kariuomenės karys, antrasis - susisiekimo ministerijos tarnautojas.

Apie dabartinę Estijos gyventojų būklę jie kalba kaip apie visiškai beviltišką. Abu partizanai tvirtina, kad pagal Maskvos planus ir pagal Estijos rezistencijos apskaičiavimus, Estų tautos naikinimas turėsias baigtis 1952 metais. Gyventojų deportacijos ir toliau vykdomos planingai. Kiekvieną dieną didėjas rusų kolonistų skaičius.

Dar likusių gyvų estų vienintelė viltis esanti būsimojo karo laukimas. Ir tam jie turi kai kurių, kad ir labai menkų, vilčių. Paskutiniu metu bolševikai išleidę keletą potvarkių, kurie tai lyg ir patvirtina. Vienu jų visi Estijos kolchozai ipareigojami laikyti parengties stovyje tam tikrą vežimų ir arklių skaičių. Panašų įsakymą gavę ir tie ūkiai, kurie dėl kurių nors priežasčių nesą sukolchozinti. Pareigūnai neslepia, kad visa tai daroma karo reikalam, kad palengvinus gyventojų mobilizaciją ir kitus pasiruošimus. Be to, pastaruoju metu į Estijos TSR atgabenta labai didelis traktorių skaičius. Visi jie turį vikšruotus ratus ir esą pritaikyti ne laukų darbams, bet karo reikalavimams.

Estų laisves kovotojai patiekė kai kurių žinių apie dabartinį gyvenimą Estijoje. Štai vienas kitas:

Garsusis Tallino Sarmatijos parkas dabar pavirtes didžiuliu ubagynu. Į čia atvykta ubagai iš Leningrado, Kazanės, Vitebsko, Novgorodo, Ukrainos ir kitų SSSR sričių. Mat, Lietuva, Latvija ir Estija dat tebesą visoje plačioje "tėvynėje" garsūs kaip duonos kraštai. Čia ji 3 kartus pigesnė. Kiekvienas traukinys iš rytų atvežas ir tam tikrą ubagų skaičių. Jie važiuoja nelegaliai ir be bilietų, ant buferių, išeinamose vietose, prekiniuose vagonuose, ant stogų ir pan. Ir labai stropūs traukinių konduktoriai negali jų atsikratyti. Jie važiuoja labai nuplyšę, vyžoti, su tuščiomis terbomis, o atgal grįžta su pilnais maišais.

Fabrikuose dirbą darbininkai daug blogiau maitinami kaip vokiečių karo belaisviai. Pastarieji valgą sriubą, gauną šiek tiek mėsos ir duonos. Tuo tarpu seni netgi kvalifikuoti Estijos darbininkai tevalgą tuo metu sausą duonutę. Kai vokiečiai užklausia juos, todėl taip yra, estai atsaką: "Jums daug geriau, kaip mums. Mūsų atlyginimas toks menkas, kad mes nieko negalime nusipirkti. Mūsų šeimos namuose dažnai nė to neturi."

Partizanų tebesą. Tarp Tallino ir Vasalem vietovių dažnai kursuoją sovietų sunkvežimiai su maistu ir ginklais, nors ir stropiai

NKVD saugomi, esą jų užpuolami, kroviniai atimami, sargybos likviduojamos. Ypatingai daug partizanų esą Parnavos miškuose, kur jie turi netgi sunkiųjų ginklų.

Nebesą galima pažinti gražiosios Estijos... Daugelis ūkių pakelėse ir krašto viduje tušti - nėra nė vieno gyventojų. Jeigu pasiidomautum, kur jų šeimnininkai, beveik visur tikty toks atsakymas: šeimnininkas, šeimnininkė ir dalis mažesniųjų vaikų deportuoti, sūnus išėjęs pas partizanus, vyresnioji dukterė išvežta prievartotos darbams į SSSR ir pan. Trobesių vaizdas iš pagrindų pakitęs. Daugelis negyvenamųjų trobesių visiškai dingę: kolchozininkai juos plėšė ir sukūreno.

Estų laisvės kovotojų nuomone, bolševikai labai planingai ir nuosekliai vykda estų ir kitų pabaltijo tautų naikinimą, kurio niekas jiems netrukdo. Jų nuomone, greitai Estijoje nebeliksią estų.

(pl)

Beatričė

S L Ė N I S

Aš vieną kartą numiriau

Ir daugiau aš niekad nebemirsiu;

Ant mano kapo beržo šakos pinasi,

Beržo šakose, kas pavasarį, lakštingalos pragysta.

Ir žalias tada slėnis,

Taip naiviai šypsos...

Ir tu žinai!...

Šitoji vieta gražų vardą turi

Ir tujen atmeni!...

Tą vieną vakarą, tą vieną valandą

Numirusią tenai.

Ar ne dėl to - taip kartais

... Nutyla gatves -

Nutyla miestai -

Išdžiūna vandenys pasaulyje ūmai?...

- Tik žalios slėnio beržo rankos tiesiasi...

- Pasiiekia, apkabina

Ir - glamoneja taip

Tada, tave ilgai?

Gervazas Maukelė

P E R B R A N G U S Ž I E D A S

Mūsų mielosios tautietės
Raulo nesupranta.
Nosikes aukštai parietę,
Sako: Jis mums trantas.

O tas Raulas - vyras rimtas,
Truputį praplikęs.
Ir australių gal koks šimtas
Jo širdies jau tikis.

Kai nueina jis į kiną,
Ar į šokių salę,
Čia juo domisi merginos,
Jaunos, gražios, žvalios.

Juodžkės, rudos ir šlakuotos,
Didelės ir striukos,
"Technicolour" nugrimuotos,
Apie jį tik sukas.

Raulas - ne iš kelmo spirtas,
Reikalą suvokia.
Juk ir jam likimo skirta
Laimė šokia tokia.

Metas pačią sužvejoti
Tą ir plike rodo...
Viengungiauti, latravoti
Jau tikrai pabodo.

Ir gerai nusižiūrėjęs,
Trenktas gerų ūpo,
Daug kvailysčių neplepėjęs,
Vieną pasičiuopo.

Ji tuojuo pasiteiravo:
- Ar tu mėgsti barą?...
- Kaip greit mes turėsime savo
Keturvietį karą?

Ir kada jis jai parodė
Indelių knygutę,
Gavō lemiama jos žodį:
- Noriu tavo būti!

O knygutėj penki šimtai
Juokėsi, šypsojos...
Raulas rōde miną rimtą,
Kryžkelej sustojęs.

Bet jinai tuojuo ji tempė
Pasirodyt mamai...
- Negyvensiva juk kempėj;
Tuoju statysim namą.

- O dabar man pirk žiedelį,
Amžiną, auksinį.
Ir pamėk šią puikią šalį,
Ir užmiršk tėvynę.

- Pamilk mūsų saulę, kalnus,
Dykumas ir vejus.
Jie kaip šilkas tau bus švelnūs,
Greit suaustrolejus.

- Palik savo kalbą, būdą
Praeities griuvėsius.
Berk į naują dirvą grūdus -
Aš tave mylesiu...

Taip čiauškėjo, taip kalbėjo
Jos dažytos lūpos.
Staiga Raului krist pradėjo
Vestuvinis ūpas.

- Skiria mus šie tavo žodžiai,-
Tarė nusiminęs.
Per brangus jam pasirodė
Žiedas vestuvinis...

"RUKYTI DRAUDŽIAMA" - rašo ant vienos lentos Liverpuly, kuri nu -
krito vienam piliečiui tiesiai ant galvos tuo momentu, kada jis
sustojęs prie benzino tanko ruošėsi užsidegti sigaretę.

Lenta svėrė apie 2½ kilogramo.

eee
 eee
 e E N G L I S H S E C T I O N e
 eee
 eee

SEVENTEEN DAYS INSIDE RED GERMANY

(Continued)

BEING SO SCARSE, food has become a first-rate means of rewarding political services. The highest extra rations go to the sixteen leaders of the SED and the 200-odd ministers and top officials of the Central Administration and the five state governments. The other officials are divided into five groups, and their rations vary accordingly.

I asked Erik's wife whether that did not cause a lot of ill-feeling in the country.

"Sure it does," she said. "You know, we've had many food riots lately. A woman was brought before the People's judge and he asked her whether she thought that stealing potatoes would improve our difficult supply position. When she asked back whether he would say how many extra rations he was drawing, there was such demonstrative applause from the public that the court had to be cleared. The woman was sent to Sachsenhausen concentration camp."

In Plauen, a bedraggled and battered industrial town, I met the guide who was to take me back over the frontier into the American zone.

The guide knew his way. He took four of us - two women, another man, and me - over the gentle undulating country through fields and woods. Only once did we have to crawl, and that was over a few hundred yards of stubble. After nearly three hours he stopped and said, "You'll have to make your own way now. The border is less than a mile from here." He advised us to spread out and gave us directions.

It was the darkest night yet since the beginning of my noctivagations, and the only thing that helped me was the guide's instructions to crawl in the lengthwise direction of the fields.

According to the guide, a wood was going to be our landmark for having reached the American side. But I crawled on and there was no wood, only a little coppice. When I found myself in some brush, I stopped there to wait for the morning.

When I came out of it, a barefooted boy was driving an oxcart along a road. He saw me coming and stared.

"Where am I?" I asked. "American or Russian zone?"

He laughed out loud. "You're half a mile from the border in the

=====
American zone."

I was out of the Russian zone, weighing two stone eight less than when I went in 17 days before.

When I returned to Frankfurt and Stuttgart, Hanover and Hamburg, I was struck by the economic progress which had taken place in the United States and British zones, even in the three weeks that I had been away.

So great was the contrast with the Soviet zone that it was difficult to believe the two halves of Germany had ever formed an organic whole. Bled white by Russian reparations, deprived of raw materials by both the Soviets and Western counter-blockade, racked by hunger, deserted by multitudes of skilled men, and weighed down by the dark blanket of fear and oppression, the Soviet zone of occupation has become a malignant tumor in the recovering body of Europe. Its very existence represents a threat to the peace.

(The End).

(A.M.)

EXPLANATIONS - P A A I Š K I N I M A I

Scarce (skėirs) - retas, retai, trūkstamas

first-rate means (fiorst rėt myns) - pirmos rūšies priemonė

to reward (ryuord) - atlyginti

high, higher, highest - aukštas, aukštesnis, aukščiausias

ration (rėšn) - norma

top official (top ofišial) - labai aukštas valdininkas

to divide (dyvaid) - dalinti

to vary (vėry) - įvairuoti

variety (varaiity) - įvairovė

ill-feeling - bloga nuotaika

riot (raiet) - samyšis, neramumai

the court had to be cleared - reikejo uždaryti, patuštinti teismo salę

applause (eplōz) - katutės, pritarimas, aplođimentai

stealing potatoes - bulvių vogimas

whether he would say... - ar jis nepasakytų ...

to send, sent, sent - pasiųsti

to be drabble (dregl) - apteršti, pav., drabužius

to batter (beter) - sudaužyti

to take someone back - atgal parsivesti ką nors (žmogų)

undulating country (andjulėting kantry) - nelygus, tartum sugarbnotas, kraštas

only once - tiktai vieną kartą

stubble - ražiena

after nearly three hours - po beveik trijų valandų, bemaž po trijų valandų

to make one's own way - pačiam keliauti (vienam)

the border - rubežius, siena

to advise (edvaiz) - patarti

to spread out (spred aut) - paskleisti, išsidėstyti

to give directions - duoti nurodymus
 it was the darkest night yet since the beginning of my noctiva-
 gations - tai buvo tamsiausia naktis nuo pat mano naktinių kelio-
 nių pradžios
 the guide's instructions - vadovo nurodymai
 to cowl - replioti
 lengthwise - išilgai
 land mark - kraštaženklis
 coppice (kopis) - miškelis
 to find oneself in some brush - atsidurti šiokiuose tokiuose krū-
 muose
 a barefooted boy - basas berniukas
 to drive - važiuoti, vežti; vairuoti
 to drive an oxcart - važiuoti jaučių vežimu
 to stare (ster) - "išsproginti akis", stebetis
 to weigh - sverti
 to return - grįžti
 to be out of somewhere - būti iš kur nors išėjus, nebebūti kur
 nors
 to be struck - būti pritrenktam
 to take place - įvykti
 even - net
 even in the three weeks - net per tas tris savaites
 to be away - būti išvykus
 to contrast was great - buvo didelis kontrastas, skirtumas
 to form - sudaryti
 ever - kadaise, kada nors
 an organic whole - organinė visuma
 to bleed white - visiškai nukraujuoti
 to deprive (dypraiv) - apgrobti, išgrobti
 to rack by hunger - sunaikinti, sugriauti badu
 to desert - pabėgti, dezertyruoti
 multitude (maltitjūd) - dauguma, didžiuma
 skilled man - prityręs vyras, specialistas
 to weigh down - nusverti, prislėgti
 fear - baimė
 oppression (oprešen) - priespauda
 blanket - uždangalas, paklode
 to become - pasidaryti, tapti
 malignant tumor - piktsašis (čia)
 malignant - piktos valios pilnas, piktybinis
 tumor - votis, šašas
 to recover - atsigauti
 the recovering body - begyjas kūnas
 its very existence represents a threat to the peace - vien jo bu-
 vimas sudaro (vaizduoja) grėsmę taikai.

 The GREAT BARRIER REEF

From a geographical point of view the Great Barrier Reef is one of the most remarkable features of the Australian Continent. Built probably on a foundering coastline it extends for a distance of nearly 1,200 miles and is the largest deposit of coral in the world. Dangerous to shipping except for a few well-known and well-charted passages it is recognised to-day as one of the most fascinating and colourful scenic areas in the world. Apart from its many beautiful coral islands and reefs, however, its chief attraction for visitors and tourists lies in the bewildering variety and amazing novelty of its teeming marine life.

Captain James Cook, one of the greatest navigators and explorers of all time, first sighted Australia on the 20th April, 1770. Sailing north he came through the long channel separating the Great Barrier Reef from the eastern Australian coast. Although he was amongst some of the most difficult waters in the world to navigate he remained free from serious trouble until 11th June, 1770, when his vessel, the "Endeavour", ran on to a submerged coral reef. This reef has since been known as the Endeavour Reef. Captain Cook's ship was floated two days later after the vessel was lightened by throwing overboard everything that could be spared. She was leaking badly through a great hole cut in her side by the coral, but this was temporarily patched by means of a sail secured to the outside of the vessel. After lying at anchor for two days in a violent gale the "Endeavour" was able to make into the Mouth of the Endeavour River at a place where Cooktown now stands. Here the necessary repairs were carried out before she continued her journey north.

BLIGH OF THE "BOUNTY"

The crew of Bligh's ship, the Bounty, mutinied on the 28th April 1789, twenty-four days after leaving Tahiti, and Captain William Bligh and eighteen of his crew were cast adrift in an open boat. They had been twenty-six days in this boat when the Great Barrier Reef was sighted. For two days they sailed up and down in search of a passage through the Reef when suddenly they found a channel where the rollers bore on and no surf was to be seen, and through this they made their way. Once inside the Reef, Bligh and his brave men found smooth water and rested for some time on Restoration Island.

(To be continued)

Shortened for our purposes from
 "Marvels of the Great Barrier Reef".

Expl. - next page.

EXPLANATIONS - PAAIŠKINIMAI

Point of view - pažiūra
 from a geographical point of view - iš geografinės pusės (-nio taško) žiūrint
 remarkable (rymarkebl) - dėmesio vertas
 feature (fyčer) - bruožas
 probably - tikriausiai
 foundering coastline - benykstas, begriūvas krantas
 to extend - tęsti, tęstis
 distance - atstumas
 coral - koralas
 dangerous (dendžerus) - pavojingas
 shipping - laivininkystė
 except for a few minutes - išskyrus keletai minučių
 well-known - gerai žinomas
 well-charted (uel-čarted) - gerai žemėlapy atžymėtas
 to recognise (rekognaiz) - pripažinti
 fascinating - patrauklus, žaviš
 scenic area - gražios gamtos apylinkė, sritis
 reef - rifas (koralų uola)
 apart - atskirai, nežiūrint
 chief attraction - svarbiausia idomybė
 to bewilder - sujaudinti, nustebinti (ligi apstulbimo)
 variety - įvairovė
 amazing - nuostabus, pritrenkiąs
 novelty - naujovė
 marine life - jūros gyvenimas; net: gyvūnija
 to teem (tym) - knibždeti
 navigator - jūreivis, navigatorius
 explorer - tyrinetojas
 to sight (sait) - išvysti
 to come through a channel - vykti, keliauti kanalu
 to separate (seperēt) - skirti, atskirti
 coast - pakrantė
 amongst - tarp
 difficult waters to navigate - pavojingi, sunkūs plaukti vandenys
 to remain free from - išlikti, išsilaikyti
 serious (syrius) - rimtas
 trouble - pavojus, sunkumas
 vessel - laivas, burlaivis
 although - nors
 to ran on something - užbėgti, užplaukti ant ko nors
 submerged coral reef - paskendusė, atseit, povandeninė koralų uola
 endeavour - pastangos, triūsas; troškimas
 to float (flōt) - plukdyti, plaukti, būti srovės nešamo
 to lighten - uždegti; palengvinti
 to throw, threw, thrown - mesti

overboard - per borta
 everything that could be spared - visa, be ko buvo galima apsi-
 eiti
 to leak (lyk) - tekėti, sunktis
 a great hole - didelė skylė
 P a s t a b a: "ship", "vessel" yra moteriškos giminės, tai-
 gi, "her side"
 temporarily - laikinai
 to patch (peč) - užlopyti
 the patch - lopas; net: moterų ant skruosto užsilipinama apgamė-
 lė (neva) dėl grožio arba ir prigimta
 by means of a sail - panaudojant būrę
 to secure (sekjūr) - užtikrinti; pritvirtinti
 to lie at anchor - būti ant inkaro
 anchor (enkor) - inkaras
 violent gale (vaiolent gėl) - smarkus vėjas, audra
 to be able - galeti
 to be able to make into the harbour - galėti įplaukti į uostą
 necessary repairs - reikalingi remontai, pataisymai
 to carry out - įvykdyti
 to continue - tęsti
 the crew - įgula
 bounty - dosnumas; dovana; geradarystė
 to mutiny (mjutini) - sukilti
 to leave, left, left - palikti, apleisti
 to cast, cast, cast - mesti
 the die is cast - kaulėliai mesti (vadinasi, nėra kelio atgal)
 adrift - pasroviui, srovės nešamam būti
 up and down - aukštyn ir žemyn
 the search - ieškojimas
 in search (in sbrč) - beieškant
 passage - pravažiavimas, kelias
 suddenly (sadenly) - staiga, netikėtai
 the roller - valcas (ž.ū. padargas, "volas"); didelė banga; su-
 muštinis
 to bear on - tęsti, nenutrūkti
 the surf (sbrf) - sekluma
 to make one's way - keliauti (tuo keliu)
 smooth water - tykus, ramus vanduo
 to rest - pailseti

⊕ It is expected that Adelaide housewives soon will pay an average of 2d.lb.more for beef.

Expected - numatoma; housewife - šeimninė; average - viduti-
 niškai.

NOT READY TO RECOGNISE RED CHINA

(Nepasiruošę pripažinti Raudonąją Kiniją)

WASHINGTON, Nov. 16. - A.A.P.

The Chinese Communist regime's treatment of the US Consul-General in Mukden (Mr. Angus Ward) had removed any possibility of the United States considering the question of recognising that regime now, the Secretary of State (Mr. Acheson) said today.

(Mr. Ward was arrested on October 24 and charged with beating a Chinese. All American efforts to have him released have failed).

Mr. Acheson said that he and the British Foreign Secretary (Mr. Bevin) understood each other's position on the recognition of Communist China.

He added that the United States would protest to the Chinese Nationalist Government against one of its warships firing on the American merchant vessel Flying Cloud as she ran the Shanghai blockade this week.

EXPLANATIONS - PAAIŠKINIMAI

the treatment - apsiėjimas

remove (rimūv) - pašalinti; nukelti

the possibility - galimybė

considering - liečiančio (klausimą...)

the question - klausimas

recognising - pripažinimas

to charge - kaltinti

to beat - mušti

the effort - pastanga

to have him released - jį išlaisvinti

have failed - nepavyko, nepasisekė

...understood each other's position - suprato vienas kito poziciją

the warship - karo laivas

to fire - apšaudyti

merchant - prekių

merchant vessel - prekių laivas

run, ran, run - bėgti, plaukti

the blockade - blokada

the week - savaitė

What Tommy did not learn, Tom never will (learn).

L I E T U V A

"GEROVĖ" KLESTI...

"Tiesos" Nr 253 X.24 d. vedamasis paskirtas vis gerėjančiai darbo žmonių būklei apibūdinti. Įžangoje, kaip visada, skaitome:

"Diena iš dienos gereja mūsų šalies darbo žmonių gyvenimas. Bolševikų partijos vadovaujama, tarybinė liaudies sėkmingai užgydo karo padarytas žaizdas liaudies ūkiui. Tuo laiku, kai kapitalistiniai kraštai negali išsikapanoti iš pokarinių sunkumų, dreba dėl besiantinančios krizės, kai ten vis labiau smarkėja nedarbas, nesantis skurdą ir vargą milijonams, tarybiniai žmonės šiandien geriau gyvena negu vakar ir ryt gyvens geriau negu šiandien. Tai yra išdava socialistinės santvarkos galios, tai išdava nenuilstamo partijos ir vyriausybės rūpinimosi darbo žmonėmis."

Toliau skaitome to "rūpesčio" pasiektus rezultatus:

"Štai Kėdainiuose nemaža žmonių norėtų pasinaudoti vieša valgykla. Bet visame mieste veikia labai ankštose patalpose tik viena, kurioje ir aptarnavimas ir pagaminamas valgis netikęs. O kitose Kėdainių "valgyklose", išskyrus alkoholinių gerimų (tų netrūksta! Red.), nieko negalima gauti."

Taip ir noris "Tiesos" "gerovės" kūrėjus paklausti: kiek gi valgyklų veikia Kėdainiuose anais "bado" laikais, kada Lietuva dar nepažino Stalino "saulės?"

Bet toliau dar geriau:

"Nerodo pavyzdžio ir "Valgio" tresto valgyklos Vilniuje. Bloga tvarka valgykloje Nr 6 L. Giros gatvėje, užkandinėje Nr 5 Didžiojoje gt., netinkamai pagaminti patiekalai paduodami kavinėje Nr 3, užkandinėje Pilies gt.8 ir t.t. Kodėl iki šiol "Valgio" trestas negali įvesti griežtos tvarkos savo valgyklose?" - klausia ano straipsnio rašėjas. Mes jam galime padėti į šį klausimą atsakyti: pirma, valgių nėra iš ko gaminti, antra, niekas nesuinteresuotas tą tvarką įvesti.

Skaitykime toliau:

Daugumas valgyklų miestuose pradeda dirbti nuo 12 val. (šimts pypkių, kiek ilgai "proletarai" miega... Red.), ir todėl iš ryto jose papusryčiauti neįmanoma. Prekybos skyriaus ir tresto darbuotojai pamiršo, kad pas mus darbas pradedamas nuo 8 - 10 val., kad darbininkas, tarnautojas, moksleivis turi papusryčiauti 7 - 9 val. Aišku, kad "Valgio užmiršti plačių darbo žmonių reikalai, kai ligi šiol neįsteigia keleto užkandinių, kuriose būtų galima greitai pigiai ir gerai papusryčiauti iš ryto."

Mes nemanome, kad tresto darbuotojai būtų tokie užuomaršos. Ir jie patys norėtų "greitai, pigiai ir gerai papusryčiauti", bet visas blogumas tame, kad nėra ko pusryčiauti, todėl koks tikslas ir valgyklas atidaryti ar jų dar daugiau įsteigti.

O kaip tvarkomi kiti reikalai? Prašome:

"Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje vyksta statyba, atliekami remonto

darbai, bet eilinis pilietis, kuris norėtų išsiremontuoti savo butą, vargiai gali sulaukti eilės butų valdyboje. Jisai turi dužniausiai pats savo lėšomis kreiptis į pavienį amatininką, kuris už darbą paima keletą kartų daugiau nustatytos valstybinės kainos. Kodėl vykdomieji komitetai ligi šiol vis nesutvarko butų remonto kontorų, kad jomis už prieinamą, valstybinę kainą gautų pasinaudoti kiekvienas pilietis? Tą patį priekaištą reikia padaryti vykdomiesiems komitetams dėl vandentiekio, kanalizacijos, elektros įrengimų remonto. Šis klausimas ypač aktualus artejant žiemai, nes butų valdyba šiais metais dar neįvykdė numatyto butų remonto plano. Prieš kurią laiką Vilniaus miesto vykdomasis komitetas nutarė įsteigti krautuvę, kurioje būtų prieinamai pardavinėjami reikmenys, medžiaga butų remontui atlikti. Nutarimas jau spėjo apdulketi, o krautuvės vis nėra. Vien šis faktas rodo kai kurių Vilniaus miesto vykdomojo komiteto darbuotojų abejingumą gyventojų būtinems reikalams.

Pakanka patikrinti keletą artelių, kad įsitikintume, jog dėl blogos priežiūros iš gamybinės kooperacijos ir vykdomojo komiteto puses, kostiumą ar batus kartais lengviau pasisiūdinti pas privatų amatininką, negu arteleje. Artelese už vienodą darbą dažnai imamas labai nevienodas užmokestis, nes vykdomieji komitetai šio reikalo neprižiūri ir netvarko. Didelė gėda, kad Vilniuje iki šiol nėra nei vienos krautuvės, artelės, kurioje galima būtų čia pat aptvarkyti rūbus - išlaidyti, išsiūti sagą ir t.t.

Vilniuje paskutiniu metu naujai atremontuotos pirtys ir šiuo atžvilgiu reikalai žymiai pagerejo. Tačiau nepagerejo padėtis su skalbyklom. Visame mieste yra tik viena, nedidelė skalbykla (mūsų pabr. Red.), ir ta pati nemechanizuota. Tas sukelia rimtą skalbimo problemą daugeliui tarnautojų, moksleivių ir pan."

Del visų tų blogumų autorius kaltina komitetus. Be abejonės, jis labai gerai žino, kad komitetai čia niekuo deti. Jie padaro neblogus nutarimus, bet kad sagų nėra, tai ką ta artele išsiūs, šakalį. Išeiti čia būtų galima rasti panaudojant brūklius, o susigrankščiojusias kelnes išlaidyti galima pasidėjus nakčiai po šonais...

Skalbyklos bolševikinėje santvarkoje iš viso nereikalingos, nes šviečiant Stalino saulei utelės geriau veisiasi, kai neskalbiama. Kanalizacija, vandentiekis, elektra - "buržuaznyje predrassudki" ir kaip tokie iš viso nereikalingi. Viską juk galima sutvarkyti už kampo...

Galima būtų juoktis, jeigu nereikėtų verksti. Juk dėl viso to bolševikiško chaoso kenčia gyvi žmonės, kurie turejo ir skalbyklas, ir valgyklas, ir visa, kas kultūringam žmogui reikalinga. Visi buvo sotūs, visi apsirengę. Bolševikinis chaosas viską sugriovė ir padarė visus pilna žodžio prasme ubagais, todėl visi partijos ir vyriausybės "rūpesčiai darbo žmonėmis" čia nieko nepadės. Reikia pašalinti patį pagrindą - komunistinį chaosą su visais jo "genialiais" vadais.

LIETUVIAI PASAULYJE

PROGRESUOJANČIOS "ŽINIOS"

Brazilijoje, Sao Paulo mieste, jau tretieji metai leidžiamos "Žinios" daro nuolatinį progresą. Išnyko iš jų puslapių anksčiau buvusi "Tarybų" Lietuva, o liko T ė v y n ė j e, ir turinys vis turiningesnis ir l i e t u v i š k e s n i s. Matyt, redaktorius įvertino tikrą dalykų padetį ir pasuko ne "Tarybų" Lietuvos, bet T ė v y n ė s kryptimi. Mums aišku, kad "Tarybų" Lietuva yra tik rusiškame okupantų leksikone, ir išnyks, kai tik okupantas bus iš Lietuvos išprašytas.

Linkime "Žinioms" ir toliau bendroje talkoje galingu žodžiu kovoti už Tėvų Žemės laisvę.

DIDŽ. BRITANIJOJE

- Iš D. Britanijos mums praneša, kad ten tam tikras skaičius lietuvių vyrų veda svetimtautes-angles ir tokiu būdu sukuria ne lietuviškas šeimas. Daug mažiau yra lietuvaikių, kurios išteka už svetimtaucių.

- Nepakeldami sunkių darbo sąlygų, kartas nuo karto į Vokietiją grįžta kai kurie lietuviai. Ypatingai bėga iš žemės ūkio, nes darbas ten yra labai sunkus, maistas blogas ir to paties neužtenka, klimatas gi blogas ypatinai tiems, kurie linkę į reumetizmą.

- D. Britanijos lietuviai buvo sumanę įsigyti Londone savo reikalams namą, kur galėtų sutilpti visos lietuviškos įstaigos. Šiam reikalui pradėjo rinkti pinigus, deja, nepavyko surinkti pusė numatytos sumos. Projektuojama atsisakyti nuo namų statymo sumanymo ir už surinktus pinigus įsigyti spaustuvę, kurioje būtų spausdinamas lietuviškas laikraštis ir knygos.

YPATINGI TRAUKINIAI REPATRIJACIJAI

IRO vadovybė praneša, kad sovietų valdžios organai, norėdami paskubinti "savo piliečių" repatriaciją į jų kilmes kraštus, suorganizavo net specialius traukinius, kurie eina iš britų zonos į Pabaltijo sovietines respublikas. Deja, iki šiol tais traukiniais pasinaudojo tik 1 lietuvis, 1 latvis, 1 estas ir 1 ukrainietis...

LIETUVIAI INDOKINIJOJE

Ir šiame "svieto krašte" tebėra gyvi mūsų broliai, kurie patys į petį drauge su demokratine Prancūzijos kariuomene kariauja prieš bolševizmą, svetimšalių legiono eilese. Viename laiške "Lietuviui" jie rašo:

"Mes čia esantieji lietuviai nieko daugiau netrokštam, kaip vi-suotino karo su tuo priešiu, nes jo nesunaikinus pasaulis nepatirs

=====
nei taikos, nei ramybės." Nuo pasaulio atskirti mūsų tautiečiai labai pasigenda lietuviškosios spaudos: "Jūs, turbūt, neišsivaizduojate, kaip malonu skaityti savo laikraštį ir prisiminti tėvynę, nuo kurios esame nutolę dešimtis tūkstančių kilometrų," rašo tame pačiame laiške.

Jeigu kas iš lietuvių galėtų, tepasiunčia jiems knygų ir laikraščių šiuo adresu: Caporal St. Macianskas, M-le 53 635 C.C. 13 D.B.L.E. S.P.82.002, Depot de vivres, Indochine.

BRITANIJOS LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMAS

Spalio 15-16 d.d. Londone buvo sušauktas Britanijos lietuvių suvažiavimas, kuriame iš 56 skyrių dalyvavo 61 atstovas. Suvažiavimą atidarė DBLS pirmininkas p. Varkala, pirmininkavo J. Senkus. Suvažiavime be kitų dalyvavo ir gražią kalbą pasakė Lietuvos ministeris Londone p. Balutis. Aptarta organizaciniai bei kultūriniai reikalai, kurie netrukus bus pertvarkyti. Naujon centro valdybon išrinkti: P. Varkala, M. Bajorinas, P. Bulaitis, kun. Kazlauskas, J. Damušis. Tarybon išrinkti: Kuzminskas, Matulionis, Neveravičius, Barėnas, Trilupaitis. Revizijos komisijon F. Senkus, S. Šalkauskis, S. Prapuolenytė.

Suvažiavimas nutarė pasveikinti D. Britanijos ministerį pirmininką Attlee, darbo ministerį, Amerikos lietuvių kongresą ir kt.

VILIOJA KLAIPĖDIEČIUS

Vilniaus ir Maskvos radijai kartas nuo karto transliuoja specialius radio pusvalandžius, skirtus tremtyje gyvenantiems Klaipėdos krašto lietuviams. Visus juos kviečia grįžti namo, kaip jau esą padarę "tūkstančiai" Klaipėdos krašto gyventojų. Repatrijantė Gerulienė džiaugiasi, kad ji jau išsigijusi du paršelius ir vištą, kitas repatrijantas turis net tris vištas ir pan.

DĖL TREMTINIŲ GLOBOS

IRO gen. direktorius Mr. Donald Kingsley nuomone, 1950.VII.1 d. dar likšią apie 300.000 neišemigravusių DP. Pratęsus IRO veiklą dar 9 mėnesiams, per tą laiką išemigruosią dar apie 100.000, gi 200.000 turėsią pasilikti tuose kraštuose, kur jie dabar yra. Toliau Direktorius pažymėjo, kad IRO veiklos pratęsimas jokiu būdu dar nereiškiąs DP stovyklų veiklos prailginimo. IRO generalinė direkcija pasiuntusi prašymą UN suvažiavimui, prašydam a įsteigti naują organizaciją, kuri rūpintųsi DP globa ir jų saugumu ir kuri savo veiklą jau pradėtų 1950 m. sausio 1 d.

NAUJI RAŠTAI

L a i k a s, 1949.VIII mėn. Nr 8(12), mėnesinis lietuvių žurnalas, leidžiamas BUENOS AIRES'e (Argentina). Adresas: Mendoza 2280, Avelaneda, Buenos Aires, Argentina.

AUSTRALIJOS LIETUVIS

1949 m. lapkričio 21 d.

=====

M E S A U S T R A L I J O J E

=====

AdelaideLIETUVIŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

ALD Adelaidės skyrius šaukia lietuvių susirinkimą š.m.lapkričio 27 dieną 7 val. St. Xavier saleje, Wakefield St.,
Lietuviai kviečiami kuo gausingiau dalyvauti.

RUOŠIAMOS TRADICINĖS LIETUVIŠKOS KUČIOS

ALD Adelaidės skyrius kartu su Šv. Kazimiero Draugija š.m. gruodžio 24 d. ruošia tradicines lietuviškas Kūčias. Norintieji jose dalyvauti prašomi pranešti iki gruodžio 10 d. K. Taparauskui, 141 South Terrace, Adelaide. Vienas sąrašas bus iškabintas parapijos saleje skelbimų lentoj - Pirrie St., kur bus galima taip pat užsirašyti. Kaina bus paskelbta kiek vėliau, ji priklausys nuo dalyvių skaičiaus.

PIETŲ AUSTRALIJOJE GYVENANTIEMS LIETUVIAMS

A.L. D-jos Adelaidės skyrius, kartotekos užvedimo tikslu, prašo kiekvieną tautietį, gyvenantį Pietų Australijos steite, duoti apie save sekančias žinias: 1) Pavardė ir vardas (vedusių moterų pavardė prieš ištekant), 2) gimimo data, 3) profesija (Lietuvoj ar įgyta tremty) ir 4) Gyvenamoji vieta.

Šeimos galva duoda žinias apie visą šeimą. Adresui pasikeitus prašoma apie tai pranešti.

Žinias siųsti: Mr. K. Taparauskas, 141 South Terrace, Adelaide.

Registruojama taip pat per susirinkimus, sekmadieniais bažnyčios saleje.

"GERUJŲ KAIMYNU" KOMITETAS KVIEČIA KUČIOMS I AUSTRALIŠKAS ŠEIMAS

Pietų Australijos "Gerųjų Kaimynų Komitetas" kviečia naujuosius australus praleisti Kūčias australiškose šeimose, tuo būdu arčiau susipažįstant su vietos gyventojų papročiais ir tradicijomis. Komitetas noretų gauti tokių asmenų sąrašus iki lapkričio 30 d.

Lietuvių, be abejonės, šia proga mažai pasinaudos, kadangi ruošiamos bendros lietuviškos Kūčios.

LIETUVIAI BALETININKAI PERTHE

Lapkričio 16 d. Perth'e (W.A.), Majesty's teatre, statoma premjera "Sikšnosparnis", muzika Strauso. Šios premjeros balete dalyvauja lietuviai baletų artistai: Janina Drazdauskaitė, Regina Drazdauskaitė, Borisas Čunovas, Inga Čunovaitė ir Australų baletų mokyklos Perth'e mokiniai. Po šios premjeros numatyta tuojau repetuoti baletą "Copelia". Statys Janina Drazdauskaitė, dekoracijoms eskyzai dail. Vaclovo Rato. Dalyvaus lietuvių baletų artistai ir australų klasik. baletų Perth'e mokiniai.

U Ž S I E N I S

"GRIŽK, PONAS VYŠINSKI, IR PASAKYK..."

UN Saugumo Taryboje, svarstant Sovietų rezoliuciją, kuria JAV kaltinamos karo kurstymu ir ruošimu, Britų valstybės ministeris Mr. McNeil, savo ugingoj kalboj patarė Vyšinskiui grįžti į Maskvą ir pranešti Politbiurui, kad pasaulyje niekada nėra dar buvusi tokia stipri koalicija net prieš hitlerizmą, kokia dabar yra prieš Rusijos komunizmą.

"Grįžk, p. Vyšinski, ir pasakyk savo vyriausybei, kad tik ji viena yra kaltininkė, jog šiandieną jos pavergtų tautų žmonės yra atskirti nuo pasaulio žmonijos simpatijų".

"Grįžk ir pasakyk jiems, kad žmonijos sąžinė bjaurisi mechanišku Sovietų režimo cinizmu."

Toliau savo kalboje ministeris, be kit-ko, pareiškė, kad laisvasis pasaulis šiandienruošiasi kovai ne prieš Rusiją, bet prieš tą 20-to amžiaus gedą, kuri užvaldžiusi pusę pasaulio ir atskyrusi tautas nuo bendradarbiavimo ir bendros kūrybos žmonijos labui.

Vyšinskis ta proga taip pat išplūdo Vakarų valstybes jau senai žinomais ir gerai išbandytais posakiais...

DĖL VOKIETIJOS ATEITIES

Trys "didieji" - JAV, Britanijos ir Prancūzijos užsienių reikalų ministrai turejo pasitarimus Paryžiuje dėl artimiausios Vokietijos ateities.

Kaip Vak. Vokietijos ministeris pirmininkas Dr. Adenauer pranešė parlamentui, Paryžiaus konferencija nusprendusi palaipsniui įjungti Vakarų Vokietiją į "Vakarų valstybių ciklą". Tolimesnieji pasitarimai dėl įvairių detalių vyksta tarp Vakarų valstybių ir Vokietijos vyriausybės atstovų. Norima Vokietijai leisti tureti savo atstovybes užsieniuose, sustiprinti ūkiškai ir suteikti daugiau politinių teisių.

KARO STOVIS VOKIETIJOJE LIEKA

Vakarų Vokietijos vyriausybės kalbėtojas pareiškė, kad ryšy su Paryžiaus konferencija ir kitais pasitarimais, Vakarų Alijantai nenumato dar baigti karo stovio su Vokietija, nes kitaip nebūtų galima pateisinti tų valstybių kariuomenių laikymą Vokietijoje. Toliau jis pareiškė, kad Alijantų kariuomenės laikymas visai atitinka Vokietijos interesus, kol Sovietų Rusija savo zonoje laiko didesnes karines pajegas, pasiruošusias "išlaisvinti" visą Vokietiją.

JAV užs. reikalų ministeris Acheson, kuris lankėsi Berlyne, šia proga pareiškė, kad JAV visada pasiruošusios padėti Vokietijai kovoti prieš galimą agresiją iš Sovietų Rusijos pusės, jei pati Vokietija nores priešintis. "Mes negalėjome padėti Kinijai, nes pati Kinijos tauta nesipriešino komunizmui", pareiškė jis.

9. A. Krausas - GYVULIŲ DRAUGAS, gyvulių globos antologijėlė, I ir II dalys (atskirai). Kaina kiekvienos dalies po . . . 1/3
10. B. Voveraitė - ŽIRGONĖ IR GAILĖ, 3-jų dalių scenos pasaka; spalvotos iliustracijos. 38 psl. 3/3
11. A. Giedrius - KELIONĖ Į LIETUVĄ, iliustr. R. Vešelauško 24 psl. 1/3
12. Stasys Yla - 12 PASIKALBĖJIMŲ SU MAŽAISIAIS apie Jėzų 1/8
13. Jonas Burkus - MAŽŪJŲ DIENELEŠ, knygelė vaikams 2/6
14. Liudas Dovydenas - GYVENO KARTĄ KARALIUS, iliustr. dail. P. Osmolskio, kietais viršeliais, 107 psl. 4/6

III. Ką dovanosime broliams-lietuviams ir sesėms-lietuvaitėms? Ką patys švenčių metu skaitysime?

15. Kristijonas Donelaitis - METAI, iliustr. V. K. Jonynas. Liuksusinis leidinys. 194 psl., didelio formato, gražiai įrišta. (turime nedidelį kiekį) 20/0
16. V. K. JONYNAS - monografija, jo paveikslų reprodukcijos. Tinka dovanoti ir australams (inteligentams) 15/0
17. Gražina Krivickienė - D A I N O S, iliustruotos Viktoro Petravičiaus. Didelio formato leidinys. Įvadą parašė Dr. J. Balys. Viso telpa 90 liaudies dainų 15/6
18. Maurice Scherer - PETRAS KIAULĖNAS, monografija, kietais gražiais viršeliais, "Patrios" leidinys 8/0
19. Dr. K. Grinius - ATSIMINIMAI IR MINTYS, I dal. 303 psl. 6/6
20. NAUJOJI AUŠRA, kultūros žurnalas, 6-7 Nr. Šio numerio turinys: Markus - 1941-sis Birželis; J. Yluvis - Kaceto poezija; J. Girnius - Žmogus ir technika; F. Kirša - Ir vėl mes numesti; A. Baronas - Paskutinis dcleris (novelė) V. Žvirzdys - Kovos ir kūrybos sąjūdis; G. Galvanuskas - Vl. Solovjovo Antikristas; ir kt.; iliustruotas 2/6
21. NAUJOJI AUŠRA, 4-5 Nr., kultūros žurnalas 2/6
22. Š V I E S A, Kultūros žurnalas Nr 7. Turinyje: Algirdas J. Greimas - Laisvė ir "užsiangažavimas"; O. V. Milašius - Nemigas; Vladas Stanka - Dialogai; Antanas Rūkas - Babilio Sruogos biografijos metmens; Aleks. Kučiūnas - Apie muzikos klausymą; Jonas Mekas - Keturi sonetai apie meilę; Jurgis Jaks-Tyris - Liberalinės ūkio politikos bruožai; Vaclovas Biržiška - Tartu universitetas ir Lietuva; A. Morkus - Poeto kelias; Sirius - Pagrėbstai; ir kt.; gausiai iliustruotas. Žurnalas didelio formato, gražiai išleistas 3/0
23. Vydūnas - TAURESNIO ŽMONIŠKUMO UŽTEKĖJIMAS (Kada karų nebebus), 52 psl. 2/3

AUSTRALIJOS LIETUVIS

- =====
24. Vydūnas - BHAGAVAD-GITA, Palaimintoji Giesmė. Vertimas iš sanskrito (iš indų filosofijos) 152 psl. 3/0
 25. E. Reikenis ir A. Krausas - TAU, SKILTININKE, Skiltininko vadovėlio konspektas, 220 psl. 3/0
 26. LIETUVIO MALDOS IR GIESMĖS, parengė Kun. St. Yla, iliustravo dail. T. Kulakauskas, 122 psl., kietais viršeliais, mažo formato 2/3
 27. LITHUANIAN BULLETIN, leidžia Amerikos Lietuvių Taryba, tiksliai informacija apie Lietuvos okupaciją, dokumentuoti daviniai, Nr 4-6, 32 psl. 2/0
 28. LIETUVIŠKI ATVIRUKAI, 2-jų rūšių, spalvoti, po 0/2
 29. Vincas Krėvė-Mickevičius - DANGAUS IR ŽEMĖS SUNUS, monumentalinis kūrinys. Kietais viršeliais su auksuotu užrašu. 206 psl. 12/6
 30. Jurgis Jankus - NAKTIS ANT MORŲ, iliustravo L. Vilimas. Gražiais kietais viršeliais. 346 psl. 16/0
 31. Dr. F. Bartkus - BUK MUMS MALONUS, maldaknygė, kietais gražiais viršeliais, 413 psl. 10/0
 32. TRUMPA PASAULIEČIŲ DOGMATIKA, P. Leon von Rudloff, 159p. 4/0
 33. Dr. St. Gruodis S.J. - KRIKŠČIONIŠKOS DOROVĖS MOKSLAS, 176 psl. 4/0
 34. GINTARAS, literatūros žurnalas, II knygos, 64 psl. 2/6
 35. Turistinis LIETUVOS ŽEMĖLAPIS 3/0
 36. V. Peteraitis - LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKAS ŽODYNAS, 569 psl., didelio formato, talpina apie 40.000 žodžių 35/6
 37. Vincas Krėvė - RAGANIUS, liuks, leidinys 14/0
 38. Arthur Koestler - VIDUDIENIO SUTEMOS, romanas iš Sov. Rusijos užkulisių, 184 psl. 5/0
 39. Vincas Krėvė-Mickevičius - ŠIAUDINĖJ PASTOGĖJ, apysakos iš lietuvių sodžiaus gyvenimo, 315 psl. 7/6
 40. Nelė Mazalaitė - APVERSTA VAITIS, beletristika, 199 psl. 4/0
 41. Petras Tarulis - ŽIRGELIAI PADEBESIAIS, apysakos, 148psl. 4/0
 42. Karl Kautzky - SOCIALDEMOKRATIJA IR KOMUNIZMAS, 47 psl. 1/0
 43. DEL LAISVOS LIETUVOS, 36 psl. 1/6
 44. DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI, 65 psl. 1/6
 45. Leon Blum - TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ, 35 psl. 1/6
 46. P. Tulpė - TILTO SARGAS, beletristika, 151 psl. 7/0
 47. Nelė Mazalaitė - LEGENDOS APIE ILGESĮ, 128 psl. 5/0

-
48. Tumas-Vaižgantas - DĖDĖS IR DĖDIENĖS, 175 psl. 5/0
49. F. Neveravičius - DIENOVIDŽIO SUTĖMOS, apysakos ir novelė, 187 psl. 6/3
50. Julius Kaupas - DAKTARAS KRIPŠTUKAS PRAGARĖ, pasakos vaikams ir suaugusiems, premijuotos, 187 psl. 5/0
51. Henr. Nagys - LAPKRIČIO NAKTYS, poezija, 112 psl. 3/0
52. P. Tulpė - KALNŲ DVASIA ir kitos novelės, 206 psl. 5/0
53. J. Minkūnas - ANGLŲ KALBOS SKAITYMAI su žodynėliu ir tarimu. Tinka mokytis anglų kalbą be mokytojo pagalbos. 184 psl. 5/0
54. LIETUVIŲ KNYGA TREMTYJE, 1945-1948 m. knygų katalogas 1/1
55. Faustas Kirša - TOLUMOS, poezija. Visi egz. numeruoti su autoriaus ir dail. V. Petravičiaus autografais, 186 psl. 10/0
56. KETURIŲ DAILININKŲ BROŠIURA (Paulius Augius, Viktoras Petravičius, Vaclovas Rataiskis-Katas ir Telesforas Valius) 5/0
57. A P U O K A S, Nr 2, humoristinis laikraštis, leidžiamas Anglijoje, red. Senis Apuokas, Daug aktualios medž. 1/6
58. Liudas Dovydenas - MES IEŠKOM PAVASARIO, novelės, 226p. 5/0
59. Juozas Švaistas - PASKUTINĮ KARTĄ TAVE KLAUSIU, romanas, 169 psl. 4/0
60. LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS, prenumeratos kaina 15/0
61. Dr. A. Šapoka ir kt. - LIETUVOS ISTORIJA, 700 psl., prenumeratos kaina 32/0
62. Liudas Dovydenas - ŽMONĖS ANT VIEŠKELIO, novelės iš mūsų būties tremtyje, 190 psl. 5/3

Užsakymus siųsti: AUSTRALIJOS LIETUVIS

2, Weroona Ave., Ascot Park,
ADELAIDE, S. A.

Jau pritrūkome šių knygų:

Bern. Brazdžionio - Per pasaulį keliauja žmogus (tikimasi gauti),
Tumas - Vaižgantas - PRAGIEDRULIAI, I, II ir III dalys (tikimasi gauti)

Taip pat ir kai kurių kitų knygų, kurios čia nėra paskelbtos, jau neturime. Kai kurias gausime - paskelbsime.

"Patrios" leidinių kiek gauname, tiek ir išsiunčiame pildydami jau seniau gautus užsakymus. Tikimasi netrukus vėl gauti didesnius kiekius.

R E D A K C I J O S A T S A K Y M A I

- Ad. Gerasimavičiui - Likusius "perdavėme"... Nuoširdus ačiū!
- A. Undzenui - Atskaičius 5 šil. AL parėmti, Jūsų naudai yra 9/6. Priskaitykite prie kito užsakymo. Už paramą ačiū. "Per pasaulį keliauja žmogus" pritrūkome. Gausime vėliau ir išsiūsime.
- A. Narbutui - Už paramą AL, kuri liko nuo skelbimo, nuoširdus ačiū.
- A. Bagušauskui - Už paramą AL ačiū.
- G. Bitytei - Knygas išsiuntėme. Už paramą AL nuoširdžiai dėkojame.
- Kaziui Kriščiūnui - "Kopūstlapiams" liko... Mr. Ilgausis net ašis kratydamas dėkoja... Knygas išsiuntėme.
- A. Visockienei - Už paramą AL storėjimui nuoširdus ačiū.
- Algirdui Vaitiekūnui - Iki 1950.VII.1 d. reikėtų damokėti 9 šil.
- Pauliui Baltučiiui - AL prenumeratai iki šių metų gruodžio 31 d. reikalinga 5 šil., likusius 3 šil. užskaitėme už Lietuvių kalbos vadovą, už kuri dar reikia damokėti 12 šil. Jūsų užsakytas knygas esame išbaigę, laukiame atsiunčiant, tada tuoj pat Jums išsiūsime. Pinigus 1 sv. įrašėme Jūsų sąskaiton.
- Pov. Keželiui - Už paramą AL - 20 šil. - nuoširdus ačiū.
- A. Taškūnui - "Per pasaulį keliauja žmogus" pritrūkome, bet tikimės gauti. 25 šil. įrašėme Jūsų sąskaiton. Be to, išsiuntėme "Lietuvių tautosakos skaitymus", kaina 16 šil.
- Pr. Puzdešriui - Pritrūkome "Pragiedrulių" III dal. Tikimės dar gauti, išsiūsime. 6/3 Jūsų sąskaitoj.
- Tekstilės Inžinieriui, Northam - Laiške Jūs neparašėte savo adreso, net pavardės išskaityti negalima, todėl ir atsakymo negalejome pasiųsti. Tekstilės fabrikų Adelaidėje yra nemaža.
- V. Bagušauskui - Už paramą AL nuoširdžiai dėkojame.
- P. Bareišiui - Už Lietuvos istoriją priskaitėme 12/6, dabar pilnai apmokėta. Už Jūsų žymią paramą AL nuoširdus ačiū.

LIETUVIŲ KALBOS VADOVĄ naujai užsisakė:

143. St. Aušrota, Yallourn Nth,
 144. Jonas Motiejūnas, Moonah
 145. P. Bareišis, Woomera West
 146. A. Navakas, Leigh Creek
 147. Vyt. Aglinskas, Melbourne
 148. Kun. P. Jatulis, Adelaide
 149. Br. Straukas, Adelaide
 150. Jonas Pleta, Brookville
 151. Anast. Grikepeliene, Holden
 152. Ant. Vinevičius, Bandiana
 153. J. Kozėnas, Woomera West
 154. A. Navickas, Woomera West
 155. O. Bagušauskaitė, Lobethal

156. A. Taškūnas, Merredin.

Prenumerata priimama ir toliau. Dar pats laikas užsisakyti ir paremti šio didelio veikalo - apie 700 psl. - išleidimą. Užsakymus siųsti AUSTRALIJOS LIETUVIUI.

JAU LAIKAS PAGALVOTI APIE
 Australijos Lietuvio
 PRENUMERATA 1950 METAMS!

Pirmą ateinančių metų numerį, dėl techniškų sumetimų, tegalėsime išsiųsti tik tiems, kurie bus užsiprenumeravę.

AUSTRALIJOS LIETUVIS

1949 m. lapkričio 21 d.

+++++
 +Vienišas jaunikaitis (27 m.) +
 +pakartotinai siunčia SOS i +
 +moteriškąjį pasaulį, prašyda +
 +mas bendradarbiauti lietuviš +
 +kos šeimos sukūrimė. Jaunos +
 +ir patyrusios rašykite: +
 + AUSTRALIJOS LIETUVIS +
 + (Nr. 326) +
 + 2 Werona Ave., Ascot Pk.; +
 + ADELAIDE, S. A. +
 +++++

P a j i e š k a u
 giminių, pažįstamų ir draugų.
 Jeronimas PALUOBIS
 Dept. of Works & Housing,
 Construction Camp, WOOMERA, SA

Petruī S T A K A U S K U I
 gautas laiškas iš Venezuelos.
 Atsiimti AL redakcijoje.

o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o
	Nevedęs lietuvis darbininkas,	
	40 m. amž., nori susirašinėti	
	su lietuvaiteimis vedybų tiks-	
	lais. Rašyti:	
	B. Povilauskas	
	217 South Terrace, Adelaide, SA	
 o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o=o

FILATELISTŲ DĖMESIUI

Parduodamas lietuviškų pašto
 ženklų rinkinys (23 pilnos
 serijos, tarp kurių visi oro
 pašto ženklai, 1919 m. laidos
 komplektas, Steig. Seimas, de
 jure, nepriklausomybės dešim-
 mečiai ir t.t.).
 Del sąlygų ir kainos teirau-
 tis "Australijos Lietuvio" ad-
 ministracijoje.

B A L T - E X P O R T V O K I E T I J O J E

J a u išsirūpinome visus leidimus ir primame užsakymus, tie-
 siog pasiunčiant adresatams į namus: Kanadoje, USA, Pietų Ameri-
 koje, Australijoje ir N. Zelandijoje. Puiki proga pradedantiems
 bizni! Kainos USA dol., įskaitant visas išlaidas, išskyrus muitus,
 kuriuos apmokėsite gavę pakietą. Parinkom geriausią Solingeno plie-
 ną! Siunčiam tokiais sortimentais:

- 1) S k u t i m o s i p e i l i u k a i -
 - A. "Fram Privat" (0,10 mm) 6000 štukų kaina \$ 33,00
 - B. "Fram Luxus" ((0,08 mm) 6000 štukų kaina \$ 47,00
 - C. "Fram Brillant" (0,06 mm) 6000 štukų kaina \$ 70,00
- 2) Geriausi ir patvariausi Solingeno skustuvai (britvos):
 - A. "Hira" (Silberätzung) Nr 310 . . 100 štukų kaina \$ 75,00
 - B. "Hira" (Goldätzung) Nr 375 . . 100 štukų kaina \$ 81,00

Siuntinių gavimą garantuoja apdraudimo įstaiga Thüringija AG.
 Eikite dar šiandien į artimiausio banko Importo skyrių ir imokė-
 kite akredityvą, prieš tai pasiteiraukite ten pat apie muitus. Pa-
 žymėkite, kad akredityvas būtų mums išmokėtas pagal pašto dokumen-
 tus. Mūsų bankas: Rheinisch-Westfälische Bank, Filiale Detmold.
 Mūsų adresas: Balt-Export, A. Jasinskas, Detmold, Hermannstr. 51,
 Germany, British Zone.

Del kitų prekių rašykite užklausimus, duosime negaišdami atsa-
 kymą.

